

נקודת אור בפרשה – חביבים יסורים – פרשת ויגש

נאמר בפסוק: "וַיֹּאמֶר פְּרַעֲהָ אֶל יַעֲקֹב כְּמָה יָמֵי שְׁנֵי חַיֶּיךָ: וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל פְּרַעֲהָ יָמֵי שְׁנֵי מְגֹרֵי שָׁלִים וּמָאתַי שָׁנָה מֵעַט וְרַעִים הָיוּ יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי וְלֹא הִשְׁיֵגוּ אֶת יָמֵי שְׁנֵי חַיֵּי אָבִי תֵי בִימֵי מְגֹרֵיהֶם".

אמרו רבותינו במדרש: בשעה שאמר יעקב "מעט ורעים היו ימי שני חיי", אמר הקב"ה: "אני מלטתך מעשו והחזרתי לך את דינה ויוסף, ואתה מתרעם על חייך שהם מעט ורעים?! חייך, שמנין התיבות שיש מן "ויאמר פרעה אל יעקב" עד "בימי מגוריהם" יחסרו משנותיך ולא תחיה כחיי אביך [ולכן נחסרו לו 33 שנים, שהרי יצחק חי 180 שנה ויעקב חי 147 שנה].

וצריך להבין: מה היתה התביעה על יעקב, הרי המציאות היתה שלפני שנמלט מאותן צרות, עבר עשרות שנים של משבר וצער נפשי גדול, ולכן קפצה עליו זקנה יתרה בטרם עת, ואם כן, מדוע נענש על שסיפר את המציאות המרה האמתית שעברה עליו במשך ימי חייו?

ומבארים על פי משל: יהודי שכר בית מרחץ מהמלך, והיה משלם לו 300 דינרים לשנה. פעם נסע המלך למרחקים ומינה את אחד מפקידיו לשמור על נכסיו, ופקד עליו גם שיגבה את השכר מאותו יהודי. אותו פקיד היה איש אכזר ורע מעללים, וכשהגיע הזמן שהיה צריך היה לשלם, הודיע לו שעליו לשלם 500 דינרים לשנה. בלית ברירה השתדל היהודי להשיג את הכסף הנדרש, אך חסרו לו עוד 20 דינרים שאותם לא הצליח להשיג, וכשבא לשלם את הכסף, כעס עליו הפקיד והכה אותו עשרים מכות תמורת אותם 20 דינרים שלא שילם.

לימים חזר המלך לביתו. בא היהודי לבקרו, הביא לו מתנה יפה ואף סיפר לו את כל מה שעשה לו הפקיד על לא עוול בכפו. כששמע זאת המלך, החליט להעניש את הפקיד; קנס אותו שעל כל מכה שנתן ליהודי, ישלם לו 100 דינרים, ועל 20 הכאות ישלם 2,000 דינרים, ומכיון שיש לפקיד בית ששווה 4,000 דינרים, אזי מהיום והלאה חצי הבית יהיה של היהודי וחציו של הפקיד הגוי. **חזר היהודי לביתו כשפני זועפות.** שאלה אותו אשתו: מדוע פניך זועפות? והוא אמר לה: "אני מצטער שהפקיד לא נתן לי עוד עשרים מכות, הרי בין כך ובין כך הכאב של המכות כבר עבר, ואם היה הפקיד מכה אותי עוד 20 מכות, כל הבית שלו היה שייך לנו עכשיו...".

והנמשל הוא: כשאדם מקבל יסורים בעולם הזה, הוא מצטער עליהם מאד, ואין לו רצון לסובלם כלל, אך כשיגיע לעולם האמת ויראה כמה שכר מגיע לו על כל היסורים שסבל, לא רק שישמח על כל מה שעבר עליו, אלא עוד יצטער; מדוע לא קיבל עוד...

צריך לדעת, שכל היסורים שבאים על האדם, הם רק נראים "רעים", אבל באמת אין הדבר כן, שהרי הקב"ה אינו חפץ לצער את בניו, אלא להיטיב להם. **ולכן** כשיתבונן האדם על הטובות שבאות עליו, ידע שזכה לכך בזכות היסורים שקדמו להם, ובלי אותם יסורים, יתכן שלא היה מקבל את אותם הטובות שקיבל.

וזו הסיבה שבגללה נענש יעקב אבינו ע"ה: שאר הטובות שקיבל (הצלתו מעשו ומלבן, החזרת דינה ויוסף), באו לו עקב היסורים שעברו עליו במשך חייו, ולולא אותם יסורים שעבר, יתכן שלא היה זוכה לקבל את הטובות הללו. **נמצינו למדים,** שהיסורים הם מתנות טובות, ולא כפי שהגדירים יעקב "מעט ורעים", ולכן נענש על דבריו.

אמנם אין אדם החפץ ביסורים, ואנו מתפללים על כך ב'קריאת שמע שעל המיטה': "יהי רצון מלפניך ה' אלוקי ואלוקי אבותי, שלא אחטא עוד, ומה שחטאתי לפניך, מחוק ברחמיך הרבים, **אבל לא על ידי יסורין** וחלאים רעים", כי אכן כל אדם מחפש שיהיה לו רק טוב – ולוואי שכך יהא – אך עלינו לדעת, כי אם חלילה עובר עלינו דבר לא טוב, נקבלו באהבה, כי שכרו של המקבל יסוריו באהבה – גדול הוא לאין ערוך, **ויהי רצון שלא נזדקק**

לא ליסורים ולא לשכרם, אמן!